

Eduskunnan talousvaliokunnan julkinen
asiantuntijakuuleminen kansalaisaloitteesta KAA 11/2019 vp

2.3.2022

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) kommenttipuheenvuoro

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)

Mitä kuluttajailotulituksen turvallisuuden eteen on tehty?

- Lainsäädännöllä rajoitettu ilotulitteiden ostamista ja hallussapitoa (ilotulitteet K-18 -tuotteiksi).
 - Suojalasien käyttö pakollista ampujalla.
- Lainsäädännöllä ja standardoinnilla muokattu tuotevalikoimaa turvallisempaan suuntaan.
- Ilotulitteille suoritetaan laadunvalvontaa toimijoiden puolesta.
- Viranomaiset valvovat tuotteiden vaatimustenmukaisuutta, maahantuontia, myyntiä ja käyttöä (Tukes, Tulli, Poliisi, Pelastus).
- Vuosittain viestintää ilotulitteiden turvallisesta käytöstä (mm. suojalasien käyttö ja käyttöohjeiden noudattaminen).

Turvallisuuskulma mahdollisen lakiuudistuksen jälkeen

Mitä tulee kuluttajien laillisen ilotulittamisen tilalle?

- Ilotulitteista aiheutuvien vammojen ja haittojen määrien pitäisi laskea huomattavasti, kun F2 ja F3 -tuotteiden käyttö lopetetaan.
 - Tämä edellyttää, että laittomien ilotulitteiden käyttö ei kasva
 - Tarvitaan toimenpiteitä, jotta näin ei käy.
 - 1. Maahantuonnin valvonta (Tulli) – kuljetusten ja matkustamisen turvallisuus (merkitsemättömät paketit).
 - Tuotteet edelleen laillisia ja saatavilla monessa jäsenvaltiossa.
 - 2. Käytön valvonta (Poliisi) – käytön turvallisuus.
 - Toimenpiteet edellyttävät suunnitelmallisuutta ja henkilöstöresurssia mainituilta viranomaisilta.
 - Tukesin rooli pienenee nykyisestä.
 - Edelleen valvoo laillisten ilotulitteiden turvallisuutta (Kuluttajat: F1; Näytöstoimijat: F1, F2, F3, F4).
 - Nykyisten lukumäärien osalta 90 % ilotulittamisesta liittyy kuluttajien suorittamaan (toimialan arvio), joten valvottavien tuotteiden määrä vähenee.
 - Nykyisen rakenteen mukaisesti laillinen maahantuonti vähenisi.
 - Jatko riippuu ammattimaisten ilotulitusnäytösten suosioista ja näytösten lukumääristä.
 - Laittomien tuotteiden turvallisuus
 - Tuotteiden laadun ja vaatimustenmukaisuuden valvonta pelkästään muiden maiden valmistajilla, maahantuojilla ja jakelijoilla.
 - Varastointi, säilytys, kuljetus – ei välttämättä asianmukaista ja valvottua toimijan taholta, joten tuotteen laatu voi muuttua näissä vaiheissa.

Kuluttajien ilotulittaminen kielletty Irlannissa, jossa kiellettyjä ilotulitteita käytetään silti vuosittain.

Miten kuluttajailotulituksen turvallisuutta voidaan vielä kehittää?

- Tuotteiden ominaisuuksiin ja turvallisuuteen voidaan jatkossakin vaikuttaa lainsäädännöllä ja standardoinnilla.
 - Kansallisella lainsäädännöllä voidaan vaikuttaa mm. ilotulitteiden luovutusrajoituksiin (esim. Vna 819/2015 54 §:n listauksen muokkaaminen) ja käyttöaikoihin.
 - Standardoinnilla voidaan vaikuttaa EU-tasolla ilotulitteisiin, mutta standardoinnissa vaikuttavat myös muiden jäsenvaltioiden näkemykset.
- Kuluttajien käyttäytymiseen vaikuttaminen (mm. viestinnän sekä valistuksen lisääminen ja kohdentaminen).
 - Suojalasien käyttämättä jättäminen ja käyttöohjeiden laiminlyönti yksi merkittävä tekijä ilotulitteisiin liittyvissä loukkaantumisissa.
 - Vaatii suunnitelmallista ja laaja-alaista työtä.